

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

ZPRÁVA

O ČINNOSTI PF UJEP

2020

2020

ZPRÁVA O ČINNOSTI PF UJEP V ROCE 2020 pro akademickou obec PF UJEP

Pedagogická fakulta

2020

Za vedení PF UJEP zprávu předkládá

Prof. PhDr. Jiří Škoda, Ph.D.

děkan PF UJEP

ÚVOD

Vážené členky a vážení členové akademické obce PF UJEP,
Vážení kolegové a studenti,

tak, jak je dobrým zvykem, opět po roce předkládáme akademické obci zprávu o činnost pedagogické fakulty. Rok 2020 je rokem zvláštním. Rokem, který na hlavu převrátil zavedené pořádky. Není snad oblast akademického života, která by nemocí covid-19 nebyla hluboce poznamenána. Ačkoliv by si opakování tohoto roku už asi nikdo nepřál, přesto přinesl řadu příležitostí a cenných zkušeností. Ukázal obrovskou míru solidarity s potřebnými, jak ze strany vyučujících, tak především ze strany studentů, z nichž mnozí se dobrovolně zapojili do různých aktivit, od šití roušek, po doučování žáků základních a středních škol. Řada z nich tvrdě pracovala ve zdravotnictví a sociálních službách. Všem jim patří naše poděkování, úcta a obdiv.

Zavření vysokých škol nás všechny postavilo před další výzvy, především před nutnost online výuky. Pro většinu z nás byly pojmy jako MS Teams, Big Blue Button, Google Meet ještě před rokem jen prázdná bezobsažná slova, zatímco dnes jsou našimi blízkými průvodci každodenní pedagogickou činností. Právě možnosti tzv. blended výuky otevírají úplně nové obzory v realizaci moderní vysokoškolské výuky a v rozvoji celoživotního vzdělávání.

Druhým mocným zásahem do organizace letošního roku se stalo spuštění dlouho plánované rekonstrukce budovy kateder v objektu České mládeže (CN). Na jednu stranu přinesla rekonstrukce jistý diskomfort a nutnost stěhování. (A jistě všichni znáte oblíbené rčení, že stěhovat se je horší než vyhořet.) Na druhou stranu v době, kdy se pro 4 fakulty naší univerzity staví nové paláce, je dobře, že i největší a nejstarší fakulta univerzity bude sídlit v důstojném a moderně zrekonstruovaném prostředí. Rekonstrukce je plánována na 3 roky, není však zatím jasné, zda bude nutné po celou tuto dobu mít budovu kateder uzavřenou.

Kromě toho jsme samozřejmě museli řešit i běžnou agendu vyplývající z každodenních potřeb fakulty. Naši činnost v jednotlivých oblastech vám nyní stručně představím.

PŘIJÍMACÍ ŘÍZENÍ

V roce 2020 proběhlo přijímací řízení na akademický rok 2020/2021. Ke studiu se přihlásilo 2849 uchazečů (což je o 10 % více než v předchozím roce), přijato bylo 1227 uchazečů (což je o 6 % méně než v předchozím roce) a do 1. roku studia se jich zapsalo 985, což je o 0,9 % méně než loni. Tyto údaje, kdy při vzrůstajícím zájmu o studiu, přijímáme méně uchazečů, znamenají, že v přijímacím řízení je kladen vyšší důraz na jejich kvalitu. Pokud nedojde k výrazné změně metodiky financování vysokých škol, pak bychom v tomto trendu zvyšování akcentu na kvalitu uchazečů chtěli setrvat i nadále.

STUDIJNÍ PROGRAMY A STUDIJNÍ OBORY

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR (dále MŠMT) udělilo povolení uskutečňování studijních programů Učitelství anglického jazyka a literatury pro střední školy, Učitelství českého jazyka a literatury pro střední školy, Učitelství hudební výchovy pro střední školy, Učitelství sborového zpěvu, Učitelství pro mateřské školy, Učitelství tělesné výchovy pro střední školy a Učitelství výtvarné výchovy pro

střední školy v rámci institucionální akreditace. V současné době MŠMT posuzuje žádost o udělení tohoto povolení pro studijní program Učitelství pro 1. stupeň základních škol.

Vědecká rada PF UJEP schválila všechny záměry akreditací studijních programů (v institucionální i programové akreditaci) 11. 6. 2020, resp. 26. 9. 2020. Radě pro vnitřní hodnocení UJEP (dále RpVH) budou veškeré záměry odeslány dne 27. 11. 2020.

RpVH schválila návrh studijního programu a udělila oprávnění k jeho uskutečňování na základě institucionální akreditace v oblasti vzdělávání Neučitelská pedagogika pro bakalářský studijní program Andragogika.

RpVH schválila návrh bakalářského studijního programu Čeština pro veřejnou komunikaci a navazujícího magisterského studijního programu Sport a zdraví. Tyto návrhy byly odeslány na Národní akreditační úřad pro vysoké školství.

PEDAGOGICKÉ PRAXE

Centrum pedagogické praxe vstoupilo do roku 2020 s vizí dobíhajícího projektu Učíme se učit spolu, z kterého byla v průběhu řešení podporována část praxí jak vybavením, tak vyplácením mentorů. Začátkem roku přišla možnost podpořit financování praxí příspěvkem z fondu P na podporu pedagogických praxí, pro který byly zpracovány podklady a cíle, kterých má být v tomto roce dosaženo tak, aby bylo možné z financí pokrýt odměny pro mentory na školách a zároveň podpořit oborové didaktiky na PF UJEP a prohloubit kvalitu pedagogických praxí. Paralelně s tím jsme se zavázali implementovat nový modul praxí v systému IS STAG, jako jediný systém pro agendu praxí, včetně odevzdávání portfolií. Tento systém již v ostrém provozu funguje pro učitelské praxe pro učitelství 1. stupně ZŠ a MŠ a v rámci tohoto roku s ním v cvičném prostředí byli seznámeni oborové didaktici – garanti praxí na PF UJEP, tak aby na něj mohli plynule přejít.

Do realizace praxí v LS vstoupilo onemocnění covid-19, v jehož důsledku došlo k zavření školských i neškolských zařízení. Jedinou možností pro konání praxí se tak staly alternativní způsoby plnění, které jako vstřícní krok vydalo vedení PF UJEP. Do praxí v ZS vzhledem k jejich načasování sice druhá vlna covid-19 vstoupila, ale většinou již ve fázi realizovaných a započatých praxí, a tak dle aktuálních vládních nařízení bylo umožněno studentům vykonat praxe distanční formou a došlo tak ve většině případů k jejich řádnému splnění a využití finančních prostředků z fondu P.

V rámci spolupráce centra pedagogické praxe s oborovými didaktiky vznikl po první vlně onemocnění materiál, ve kterém každá katedra specifikovala možnosti realizace praxí v krizovém období a byli jsme tak připraveni na plnění praxí v rámci druhé vlny.

Během roku došlo k uzavření tří nových smluv o spolupráci se školskými zařízeními.

Centrum pedagogické praxe se rovněž podílí na realizaci iniciativy organizace Člověk v tísni, na které dále spolupracuje NPI z MŠMT, jedná se o iniciativu Zapojme všechny. Tato iniciativa sdružuje studenty fakult připravujících budoucí učitele, kteří mají zájem pomoci s doučováním žáků na základních školách, kteří kvůli první vlně pandemie nemoci covid-19, a s tím spojeným uzavíráním škol, museli přejít na distanční a domácí výuku. Tato iniciativa cílí primárně na žáky ze sociálně slabého prostředí, kteří nemají v domácím prostředí přístup k odpovídající ICT technice a nemohli se tak distančního vzdělávání zúčastnit a jsou tedy pozadu s probíranou látkou. Snahou při zapojení dobrovolníků je se

těmito žáky pracovat a pomoci jim tyto rozdíly dohnat.

V letošním akademickém roce byl zároveň představen nový model komunikace mezi mentory praxí (učiteli) a CPP, PF, UJEP. Pro tento účel byla zřízená speciální e-mailová schránka a představen nový postup, aby komunikace mezi univerzitou a mentory dodržela všechny náležitosti ochrany osobních údajů a předpisu GDPR.

TVŮRČÍ ČINNOST

Za účelem motivace akademických pracovníků PF UJEP k dosažení kvalitních výsledků v oblasti tvůrčí činnosti vešla v červnu 2020 v platnost směrnice děkana PF UJEP č. 2/2020. Některé aktivity PF UJEP v oblasti tvůrčí činnosti byly v roce 2020 ovlivněny pandemií covid-19. Jedná se zejména o tradičně organizované mezinárodní vědecké konference „Mezinárodní konference psychomotoriky“ nebo „International Conference of Sport, Health and Physical Education“. Tyto akce jsou přesunuty na další období. Do databáze RIV bylo v roce 2020 odesláno celkem 120 záznamů uplatněných v roce 2019 a předchozím období (52 článků z toho 10 Jimp, 10 Jsc, 32 Jost, 11 monografií, 14 kapitol v knize, 39 příspěvků ve sbornících). Výsledky tvůrčí činnosti AP PF UJEP se v rámci oborů OECD (viz Frascati manual, M17+) v databázi Web of Science projevily ve čtyřech vědních oblastech (1,2,3,5): 1. Natural Sciences (1x D1, 2x Q2), 2. Engineering and Technology (1x Q1), 3. Medical and Health Sciences (1x D1, 1x Q4), 5. Social Sciences (3x Q1, 1x Q4). S ohledem na zaměření fakulty by měla být v budoucím období více preferována vědní oblast 5. Social Sciences. V roce 2020 (údaje za rok 2019, 571 bodů) bylo v RUV AP PF UJEP dosaženo většího počtu bodů než v roce 2019 (údaje za rok 2018, 402 bodů). V nebibliometrickém hodnocení H19 podle M17+ byl jeden výsledek (odborná kniha „Působit, klást překážky, vyjít vstříc: rozhovory s výtvarnými umělci na téma jak učit umění“) ohodnocen známkou 2 (excelentní výsledek) a jeden výsledek (odborná kniha „Slovotvorná paradigmatica českých sloves“) hodnocen známkou 3 (výsledek na velmi dobré úrovni).

V roce 2020 je na PF UJEP řešeno 17 interních vědeckých a tvůrčích projektů (5 kategorie B, 2 kategorie D, 8 kategorie J, 2 kategorie T). Dále bylo podpořeno 16 nových a pokračujících SGS projektů (celková výše 1 964 851,- Kč, TA15). PF UJEP spolufinancovala projekt IGA UJEP „Životní styl a vliv vzdělávacího procesu na zdraví žáků druhého stupně základních škol Ústeckého kraje“.

Na jaře 2020 byly podány 2 projekty v rámci 4. VS Éta TA ČR. Projekt „Venkovní výuka v době krize: Reflexe distančního vzdělávání na 1. stupni ZŠ v průběhu pandemie covid-19 a doporučení pro edukační realitu byl podpořen k financování (celková výše: 1 683 980 Kč, doba řešení). Projekt „Evaluace pokroku žáka v distančním vzdělávání na základní škole nejen v době nouzových stavů“ nebyl TA ČR podpořen. V roce 2020 byly podány 2 návrhy projektů do GA ČR. Projekt „Evropské obzory sbírky Jana Ámose Komenského Moudrost starých Čechů za zrcadlo vystavená potomkům“ byl z důvodu formálních nedostatků ze soutěže vyřazen. Projekt „Názvy politických subjektů v České republice“ je aktuálně hodnocen.

K 15. 10. 2020 byly za PF UJEP podány tři projekty v programu 5. VS Éta TA ČR v celkové výši cca 4, 5 mil Kč. Jde o projekty „Rozvoj a stabilizace zdravotně orientované tělesné zdatnosti žáků 2. stupně ZŠ prostřednictvím digitálních vzdělávacích zdrojů využitelných nejen při vzdálené výuce“ (2021–2023), „Diagnostika matematické připravenosti žáků pro přechod na druhý stupeň ZŠ a návrhy na vyrovnání potenciálních bariér“ (2021–2023), „Efektivita EEG Biofeedbacku v procesu vzdělávání žáků základních

škol“ (2021). PF UJEP je v roce 2020 spoluřešitelem dvou projektů TA ČR „Odpovědná spotřeba – podklady pro vzdělání k udržitelnému životnímu stylu“ (Éta) a „Metodický rámec pro environmentální gramotnost ve školách“ (Beta 2). PF UJEP je stále spoluřešitelem projektu Erasmus+. K 13. 11. 2020 bylo v rámci projektu U21 – QGRANT předloženo za PF UJEP 5 žádostí o doktorský grant.

Časopis Online Journal of Primary and Preschool Education, podobně jako časopis Journal of Outdoor Activities, bude do konce roku 2020 plně fungovat v redakčním systému Actavia. Vedení PF UJEP podpořilo vydání časopisu Aura musica 12 pod KHV. Etická komise PF UJEP projednala k 10. 11. 2020 celkem 14 žádostí o schválení výzkumu/projektu. Do konce roku 2020 dojde k centralizaci informací k doktorským studijním programům na PF UJEP – informace budou zveřejněny na webových stránkách PF UJEP.

Další tvůrčí aktivity pracovišť PF UJEP: KVK PF UJEP uspořádala výstavu výtvarných a výtvarně-pedagogických prací studentů „Některé ze svých nálezů prozkoumejte podrobněji“ (červen–září 2020). Dále zorganizovala v období 5. 3. – 28. 5. 2020 výstavu závěrečných prací studentů KVK PF UJEP v Jízdárně teplického zámku. V termínu 17. 8. – 20. 8. 2020 uspořádala Letní školu výtvarné výchovy 2020. KTVS PF UJEP v termínu 16. – 18. 9. 2020 organizovala vzdělávací seminář zaměřený na osvojování nových poznatků a dovedností z oblasti kinantropologie „Tělo Ústí 2020“. 16. 9. 2020 se v areálu Městských sadů v Ústí nad Labem uskutečnil již dvanáctý ročník umělecko-integračního festivalu INTEGRA JAM. KPR v roce 2020 organizovala online konferenci „Natural and cultural aspects of pre-primary and primary education“. Pro studenty doktorských studijních programů a akademické pracovníky PF UJEP je připravován 2. seminář „Jak na vědecké články“. Hlavním přednášejícím bude James J. Tufano z FTVS UK Praha. Seminář proběhne online 4. 12. 2020 od 9:00 do 11:00. Projekt Dr. Kroufka, který úzce souvisí s odpovědí na koronavirovou krizi, byl díky své jedinečnosti zařazen do programu konference pořádané ČVUT „Krise COVID-19: Výzva pro projektové týmy ve vědě a výzkumu“. Hlavní řešitel 19. 11. 2020 představí zákulisí vzniku a realizace projektu.

V tomto roce rovněž probíhá stěžejně důležité hodnocení tvůrčí činnosti na celé UJEP ze strany mezinárodního evaluačního panelu (MEP). Výsledky tohoto hodnocení budou jedním z hlavních kritérií při přerozdělování finančních prostředků na provoz univerzit podle tzv. ukazatele K, který zohledňuje kvalitativní kritéria a v kterém hraje kvalita výstupů tvůrčí činnosti významnou roli. Ve dnech 18. a 19. listopadu 2020 proběhlo virtuální představení univerzity a jednotlivých fakult a v rámci online konference byly představeny výsledky, koncepce a rozvoj tvůrčí činnosti na PF UJEP. Výsledky hodnocení by měly být v definitivní podobě předloženy v 1. polovině roku 2021.

INTERNACIONALIZACE

Kvůli dvojnásobnému uzavření hranic, případně značnému ztížení plánování a realizace zahraničních cest, byla oblast internacionalizace logicky nejvíce poznamenána epidemiologickým vývojem v České republice a všude ve světě. I přes zmíněný vývoj však byly realizovány některé incomingy studentů ze zahraničí i outgoingy studentů PF UJEP, vztahující se ke studijním pobytům a zahraničním stážím.

V roce 2020 má PF UJEP v rámci programu Erasmus+ uzavřených celkem 107 meziinstitucionálních smluv (se 142 kombinacemi dle kateder a institucí) s 82 univerzitami z 22 zemí. PF UJEP spolupracuje se zahraničními univerzitami také na základě smluv o všeobecné spolupráci. Na univerzitní úrovni se jedná o 20 univerzit z 9 zemí a na fakultní úrovni o 8 univerzit ze 4 zemí. V rámci různých programů

zahraničních mobilit studovalo v zahraničí v roce 2020 celkem 23 studentů a výukový pobyt realizovalo 6 zaměstnanců fakulty. Naopak na naší fakultě studovalo 41 zahraničních studentů.

Fakulta nabízí 100 kurzů v cizím jazyce pro zahraniční studenty na krátkodobém studijním pobytu, přičemž 29 z nich má e-learningovou podporu v systému Moodle. V prvním období uzavření vysokých škol bylo hlavním posláním PF UJEP pracovat na tom, aby se naši studenti mohli vrátit v pořádku do České republiky. Druhou výzvou bylo vytvořit možnost online výuky pro zahraniční studenty, kteří si chtěli stále plnit kontroly studia v rámci programu ERASMUS+ u nás, případně aby měli naši studenti možnost dostudovat v zahraničí či na PF UJEP v online podobě, a nepřišli tak o zahraniční zkušenost i cenné kredity v daném akademickém roce.

Na PF UJEP byla plánována celá řada mezinárodních konferencí (KAJ, KTVS, KPS, KPR), avšak z pochopitelných důvodů bylo nutné je zrušit, přesunout, případně realizovat pouze v online prostředí.

ŘÍZENÍ KVALITY A ROZVOJ

V oblasti rozvoje PF UJEP rok 2020 směřoval primárně k plánované dislokaci pracovišť přírodovědecké fakulty z budovy CN do budovy CPTO, která by následně měla vyústit v přesun pracovišť PF UJEP z budovy Hoření. Situace se změnila po diskusi prvotních kroků rekonstrukce budovy kateder, neboť budova musela být neplánovaně vyklizena. Jako nejlepší možné řešení se jeví využití prostor po dislokované FŽP v budově Králova výšina a část prostor po PŘF v budově CS.

V září tohoto roku byla předána stavba budovy CN k první fázi rekonstrukce, která bude finalizována v srpnu roku 2021. Proces rekonstrukce probíhá zatím rychleji, než předpokládaly původní časové odhady. Lze tedy očekávat ukončení této první etapy rekonstrukce již v průběhu léta 2021. Pro druhou fázi rekonstrukce bylo požádáno o dotaci ze strany MŠMT v programu ISPROFIN, ve které se počítá např. s rekonstrukcí výtahů tak, aby odpovídaly nejmodernějším parametrům, revitalizací střechy a pláště auly, revitalizací spojovací chodby mezi CS a CN (tzv. krčku), novou výměňkovou stanicí a rekonstrukcí zbytku stávajících prostor v budově CN. Počátek druhé fáze rekonstrukce budovy CN by měl probíhat na počátku roku 2022.

Rozvojové projekty na PF UJEP jsou spíše končícího charakteru, kdy ve zmiňovaném období nebyla vyhlášena žádná výzva ze strany operačních programů, do kterých by se PF UJEP mohla přihlásit. Z ostatních projektových možností PF UJEP podala jako partner několik mezinárodních projektů Erasmus+ s Řeckem a Polskem a jeden projekt HORIZON 2020 se Španělskem a Slovenskem.

V roce 2020 došlo také k aktualizaci provozních agend, konkrétně byla vytvořena směrnice č. 4/2020 Systém podpory kariérního růstu akademických a výzkumných pracovníků, na kterou navazuje směrnice č. 5/2020 Zřízení pozice postdok na PF UJEP. Základními změnami je aktualizace kariérních plánů akademických pracovníků dle směrnic rektora, zavedení strategických plánů rozvoje pracovišť, zřízení pozice postdok na PF UJEP a vytvoření objektivního systému hodnocení akademických a výzkumných pracovníků na PF UJEP.

PF UJEP se velice aktivně zapojovala a zapojuje v období krizového stavu do dobrovolnické činnosti. V prvním období epidemie PF UJEP organizovalo studenty a dobrovolníky pro nákupy seniorům a šitím tisíců ústenek. V druhém období Vedení PF UJEP organizuje studenty pro dobrovolnickou činnost i online doučování žáků, případně plnění domácích úkolů ze strany škol.

CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Centrum celoživotního vzdělávání PF UJEP (dále jen CCV) nabízí bohatou škálu akreditovaných vzdělávacích programů a kurzů pro pedagogické pracovníky v regionu i mimo něj. CCV nadále spolupracuje se svými výukovými středisky v Praze, Karlových Varech, Mostě.

V režimu celoživotního vzdělávání již lze několik let na CCV studovat v souběžových programech s akreditovanými studii PF UJEP. Z bakalářských studií se jedná se o programy Sociální pedagogika, Asistent pedagoga (se zaměřením na předškolní vzdělávání), Speciální pedagogika – intervence a z navazujících je to Sociální pedagogika, Sport a zdraví a Speciální pedagogika – poradenství.

V rámci programů pro pedagogické pracovníky evidovalo CCV největší zájem o Studium v oblasti pedagogických věd, které kvalifikuje absolventy neučitelských studií pro výuku na ZŠ a SŠ (190 nově zapsaných účastníků vzdělávání). Dále je stále vysoká úspěšnost všech programů zaměřených na speciální pedagogiku.

Další významnou agendou CCV jsou roční kurzy češtiny pro cizince, které dlouhodobě probíhají v pražské pobočce a v letošním akademickém roce byla již podruhé zahájena výuka cizinců přímo na půdě PF UJEP v Ústí nad Labem.

PROVOZNÍ A INVESTIČNÍ OBLAST

PF UJEP se v roce 2020 vypořádala s poměrně příznivým rozpočtem, i když oproti minulým letům byly některé položky z role "projekt" převedeny jako povinná součást rozpočtu s tím, že je akcentováno účelové čerpání jednotlivých položek – konkrétně se jedná o financování praxí, příspěvek na platy akademických pracovníků fakulty. Celkové tedy vzrostl podíl účelově vázaných finančních prostředků. Je jen otázkou dalšího celkového národohospodářského vývoje, zda takto příznivá příjmová stránka finančního rozpočtu fakulty zůstane zachována i v letech příštích. Proto je velice dobře, že PF UJEP se v minulých letech ve finanční oblasti chovala tak, že má ve svých rezervách aktuálně více než 35 mil. Kč. Je však nutné si uvědomit, že rozhodnou část těchto zdrojů užijeme na povinnou spoluúčast při financování dvou etap rekonstrukce budov PF UJEP. Ve střednědobém horizontu se předpokládá využití spolufinancování následujících dvou projektů ISPROFIN. Jeden bude zaměřen na vybudování výukových a volnočasových prostor v budově kolejí, realizaci venkovních vyučovacích prostor, včetně doplňkových prací v CS a CN, které nemohly být financovány z předchozích projektů. Druhá dotační žádost bude obsahovat revitalizaci budovy sportovní haly.

I z toho důvodu jen nutné se v nadcházejícím, období věnovat detailní analýze čerpání mezd fakulty – jako položky objemově nejvýznamnější. Je nutné porovnávat čerpané mzdy a odborný a pedagogický výkon každého akademického pracovníka, jít cestou částečných úvazků, transformace kmenových úvazků na externí spolupráci apod.

V oblasti investic PF UJEP vydala určité částky (konkrétně 70 tis. Kč) na přípravu rekultivace okolí budovy fakulty s cílem vytvořit zde odpovídající externí výukové zázemí pro studenty i vyučující. A dále to byl výdaj na určité nutné stavební úpravy na děkanátu (220 tis. Kč). Fakulta se rovněž podílela na úhradě nákladů (20 tis. Kč) nutných k zajištění dovozu balených obědů do budovy Hoření (i zde šlo o investiční zdroje).

ZÁVĚR

Na závěr mi dovolu poděkovat všem akademickým i neakademickým pracovníkům fakulty a samozřejmě také všem studentům za vaši součinnost a spolupráci v tomto nelehkém roce, za váš podíl při rozvoji naší fakulty a za to, že spoluvytváříte příjemnou a přátelskou atmosféru naší fakulty. Dovolte mi, abych vám všem srdečně popřál krásné a klidné prožití blížících se vánočních svátků a hodně sil do nového roku, ve kterém nás čekají nové výzvy a nové úkoly.

Za vedení PF UJEP

Prof. PhDr. Jiří Škoda, Ph.D., děkan